

КОНЦЕРТНІ МАЙДАНЧИКИ ХАРКОВА

Набоков Роман Геннадійович

кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри режисури
Харківська державна академія культури
м. Харків, Україна

Введення./Introduction. Кількість концертів в містах з розвинутою інфраструктурою, до яких відноситься Харків, зростає з кожним роком. Харків за офіційними даними є містом з більш двохмільйонним населенням. Щільність «потоків» гастролуючих колективів як академічних, так і неакадемічних типів постійно збільшується. Розширення міжнародних європейських контактів, стрімкий розвиток музичного продукту, який пов'язаний з політичною ситуацією після 2014 року, у вітчизняному шоу бізнесі, передбачає формування в концертно-гастрольній діяльності такої матеріальної бази, яка була б здатна задовольнити як запити глядачів, так і вимоги музикантів та колективів до якості запропонованих для виступу концертних майданчиків.

Мета роботи./Aim. Зробити огляд концертних майданчиків Харкова, що дозволяє уявити рівень їх оснащення з точки зору критеріїв, які висувуються в даний час до місць проведення концертів, а також ознайомити з характеристиками концертних майданчиків для грамотного підходу до розподілу видовищних заходів в культурному просторі міста.

Матеріали і методи./Materials and methods. Матеріалами дослідження слугували практичний досвід у сфері концертно-гастрольної діяльності та вивчення документації – технічного опису окремих концертних майданчиків. Методи дослідження: аналітичний – у вивченні наукової літератури та матеріалів із мережі Інтернету; метод аналізу та синтезу – для опрацювання результатів дослідження, а також метод інтерв'ювання – для отримання інформації від окремих концертних агенцій та керівників культурних закладів Харкова.

Результати та обговорення./Results and discussion. Культурне життя Харкова насичене та різноманітне, це відповідає статусу міста, як одного з провідних культурних центрів в Україні. Організацією концертів і шоу-програм сьогодні намагаються займатися багато продюсерських центрів, які привозять популярних вітчизняних і зарубіжних виконавців. З активно діючих це шоу-центр «Усі Зірки», концертно-гастрольне агентство «Ампулка», агентство «Ексклюзив», евен-агентство «Новий формат». На сьогоднішній день головним концертно-гастрольним майданчиком Харкова є ХНАТОБ. У «місті майстрів», як образно називають гігантську споруду Харківського театру опери та балету (площа приміщень на всіх поверхах близько 7 гектарів), працює зараз майже тисяча висококваліфікованих творчих професіоналів і технічних співробітників. Два театральних зали можуть одночасно приймати 2000 глядачів. Зал для камерних концертів створений в приміщенні виставкової галереї «Маестро». Технічні можливості залу дозволяють виконувати музичні твори, що вимагають одночасної участі симфонічного або народного оркестрів, солістів, хорів, танцювальних колективів, використання відеоряду. Оснащеність сучасної звуко- світло- і відеоапаратурою створює можливість для прокату професійним колективам вітчизняного та зарубіжного шоу-бізнесу. Унікальна система корекції звукових параметрів залу дозволяє проведення в ньому різних заходів без залучення додаткової акустичної апаратури. Тобто зал може використовуватися не тільки для естрадної музики, але і для класичних та інших жанрів. На основній сцені ХНАТОБ виступали: Сезарія Евора, Дмитро Хворостовський, Зураб Соткілава, Горан Брегович, Гаро, Данило Крамер, Юрій Башмет, Алла Пугачова, Патрісія Кас, Тото Кутуньо і інші не менш прославлені виконавці з світовим ім'ям. Так само в цій будівлі розташований «Театрально-концертний центр», основна діяльність якого є організація театральних і концертних заходів. Тут проходять різні вистави, фольклорні фестивалі, тематичні конкурси, концерти та інші заходи мистецького характеру.

Харківська обласна філармонія, після 13 років реконструкції, отримала не тільки органний зал, але й відновлений сучасний зал на 777 місць. За словами

директора та головного диригента філармонії Юрія Янко, акустика реконструйованого залу на рівні з кращими європейськими залами. «Коли диригуєш, й просто не віриш, що ти вдома. Сьогодні ми граємо не просто в хорошій, з акустичної точки зору, залі, а в справжній пишноті, акустика фантастична. Вся геометрія залу сприяє звуку. Тут справжній дубовий паркет, крісла дерев'яні – все зроблено для того, щоб все звучало. І головне акустичне досягнення – що є акустична мушля. Ми єдині в цьому роді в Україні». На сцені філармонії вже відбулися виступи таких славетних артистів як Вахтанг Кікабідзе, прославленого джазового виконавця Чарлі Амстронга, та багато відомих українських митців та оркестрів, які виконують класичні музичні твори.

Ще одним великим концертним майданчиком в нашому місті можна назвати Палац спорту – це унікальна споруда, яка функціонує і стабільно працює на протязі вже більше 30 років. У роки незалежності України Палац спорту був переобладнаний в найбільший в Харкові ігровий спортивний зал з ігровою площею 1600 м² і залом на 3500 глядацьких місць. Технічні дані споруди, оснащення інвентарем та обладнанням дозволяють проводити тут змагання різного рівня і формату з багатьох видів спорту, а також виставки, презентації, ярмарки тощо. Традиційними стали виступи українських та зарубіжних естрадних артистів. Палац спорту знаходиться в одному з найбільших житлових районів міста з розвиненою інфраструктурою транспорту, поруч з основною гілкою метрополітену. У палаці спорту працює висококваліфікований обслуговуючий персонал, який завжди радий гостям і запрошує всіх любителів спорту взяти участь у запропонованих тут заходах. За останні п'ять років на концертному майданчику свої шоу демонстрували гурти «Машина времени», «Океан Ельзи», «Бумбокс», зірки українського шоу бізнесу – О. Вінник, Макс Барських, Скріптоніт, Оля Полякова, Монатік, та багато співаків європейського рівня у програмі «Диско 80-х». З назви гуртів та виконавців, можна зрозуміти, якими якостями ця площадка влаштовує організаторів, а саме – місткість залу, можливість організувати танцювальну

зону, невибагливість даної аудиторії слухачів до інтер'єру і сервісу комплексу, а також розрахунок на величезну популярність артистів. У цьому випадку факт живого концерту стає важливіше якості і умов його підготовки і проведення. Також один з кращих театральних-концертних залів України є сучасний концертний майданчик Харкова – Палац студентів Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого. Це красивий і затишний, влітку прохолодний, а взимку теплий зал вміщає більше тисячі двохсот посадочних місць. Розміщення їх амфітеатром як в партері, так і на балконі, забезпечує прекрасний огляд сцени. Спеціально створена для вистав і концертів сцена оснащена найсучаснішим обладнанням: плазмові екрани дозволяють бачити артистів крупним планом; потужний проектор при необхідності демонструє зображення на величезний екран, розташований на сцені; лазерні установки створюють фантастичні ефекти; професійне звукове обладнання (лінійний масив DAS виробництва Італії, цифровий пульт Yamaha-M7CLSE, великий парк інструментальних і вокальних мікрофонів і радіосистем); повний комплект світлового обладнання (40 багатофункціональних динамічних приладів, постановочний світло потужністю понад 100 кВт, комп'ютерне управління); трансформуються декорації. Все це задовольняє очікування як популярних естрадних зірок таких як О. Пономарьов, Л. Вайкуле, Н. Могилевська, О. Малінін, М. Жванецький, Н. Брігвадзе і їхніх продюсерів, так і вимогливих глядачів Харківщини. Ще одна перевага Палацу – це малий зал (до 70 місць) з камерною трансформується сценою, також оснащеної сучасним звуковим і світловим (більше 50 прожекторів) обладнанням, керованим комп'ютером. Близьке розташування посадочних місць до сцени створює особливу атмосферу взаємодії глядачів і акторів. Зал призначений для показу театральних-концертних вистав малих форм. Палац також має свою студію звукозапису з якісним обладнанням і спеціальним приміщенням для запису вокалу. Менеджмент театрів міста також намагається заробляти гроші через оренду своїх залів для проведення театральних фестивалів, показу антреприз та творчих зустрічей з провідними митцями сценічного мистецтва України та

близького зарубіжжя. Величезний пласт концертів беруть на себе міські центри культури, зали яких розраховані на проведення масових заходів, виступи професійних і самодіяльних колективів і театрів. Такі майданчики користуються попитом гастролуючих команд КВК, стендап коміками, виконавцями авторської пісні та шансону, але, нажаль, технічне забезпечення в таких установах на порядок поступається професійним концертним залам.

У 2019 році активно реконструюється один з головних концертних майданчиків Харкова – ККЗ «Україна». Це сучасний концертний і конгресовий центр на 1780 місць. За 50 років зал відвідали понад 10 мільйонів глядачів, які були свідками кіно-показів, фестивалів, концертів зірок естради, турнірів, ювілеїв підприємств, а також безліч масштабних міських заходів. Під час реконструкції значно поліпшиться матеріально-технічна база ККЗ «Україна», буде проведено капітальний ремонт покрівлі, ремонт гримерок, замінять автоматичне обладнання котельні, введуть в експлуатацію гардероб, будуть повністю замінені крісла в залі. Важливим фактором розвитку концертно-гастрольної діяльності є робота нічних клубів, таких як «Болеро», «Вікторі-хол», «Місто», які привертають до себе клієнтів, пропонуючи їм виступи живих музичних гуртів міста та топових артистів українського шоу бізнесу. Але, як правило, відвідувачі приходять не на виступ конкретного музичного виконавця, а за атмосферою і спілкуванням.

Висновки./Conclusions. Зважаючи на все вищезгадане, можна зробити такі висновки: по-перше, мотивація вибору концертного залу для виконання музики різних жанрів зумовлюється далеко не лише відомостями про його акустичні характеристики, бо продюсери та імпресаріо схильні частіше враховувати багато різних факторів та чи не на останньому місці стоїть и орендна плата. По-друге, велику роль відіграє історико-культурне значення конкретного концертного залу. По-третє, сьгоднішні концерти вимагають серйозного технічного оснащення. Зал повинен відповідати таким вимогам як: достатньою місткістю, розмірами сцени і відповідної акустикою. Також вибір концертного майданчика визначається особливістю музики артистів, наявністю

звукової та світлової техніки. Переглядаючи афіші різних заходів у концертних залах міста Харкова, можна спостерігати розмаїтість виконавців різних стилів і напрямів, що дає широкий вибір харківському шанувальнику класичної, джазової, популярної та іншої музики. І хоча телебачення, кіно та інтернет захоплюють глядачів своїми аудіовізуальними технологіями, цінність прямого сприйняття залишається дуже високою. Отже, концертні зали завжди будуть сповнені.